рыстанне асацыятыўных метадаў і разгляданне аналогій у працэссе выканання практычных работ. Для гэтага намі практыкуюцца прыёмы, якія заключаюцца ў пошуку аптымальнага рашэння пры зыходнай слаба фармалізаванай інфармацыі. Другім падыходам для інтэнсіфікацыі навучальнага працэсу і ініцыіравання творчай актыўнасці студэнтаў з'яўляецца выкарыстанне шэрагу прыёмаў, заснаваных на аналізе (калектыўным ці індывідуальным) знойдзеных ці прапанаваных рашэнняў. Пры гэтым ставіцца патрабаванне аргументацыі (па аналогіі ці дэдуктыўнага вываду ў залежнасці ад спосабу атрымання рашэння). Важнае месца ў вывучэнні курса мае экспертная ацэнка праектных рашэнняў, якая, на наш погляд, спрыяе развіццю творчых падыходаў. Ацэнка праектных рашэнняў у рознай меры прысутнічае на ўсіх этапах вырашэння задач праектавання.

Такім чынам, усе асноўныя этапы выканання заданняў па праектаванню БД у значнай ступені патрабуюць высокай творчай актыўнасці студэнтаў. Паслядоўнасць выканання практычных заданняў такога тыпу мае наступны выгляд:

1. Праблемная сітуацыя
2. Вызначэнне выхадной інфармацыі
3. Фарміраванне патрабаванняў
4. Канцэптуальнае мадэліраванне
5. Лагічнае мадэліраванне
6. Даталагічнае мадэляванне
7. Экспертная ацэнка рашэння

Важнымі стымуламі творчай актыўнасці з'яўляюцца фарміраванне прафесійнай матывацыі і наяўнасць эмацыянальнага фактару, які рэалізуецца ў праблемнай пастаноўцы задач на праектаванне, у пошуку арыгінальных рашэнняў, экспертнай праверцы і ацэнцы найбольш удалых рашэнняў. Фарміраванне індывідуальных заданняў на вырашэнне праектных задач спрыяе развіццю асабістых якасцей і даследчых схільнасцей студэнтаў.

Ажойчык Н.А.,
выкладчык

УЛІК І АЦЭНКА ВЕДАЎ ЯК СРОДАК КІРАВАННЯ ЯКАСЦЮ НАВУЧАЛЬНАЙ ПРАЦЫ СТУДЭНТАЎ

Улік ведаў з'яўляецца важным сродкам рэгулявання шматлікіх паказчыкаў навучальнага працэсу. Адначасова ён дапамагае кіраванню якасцю навучання, у тым ліку і вучэбнай працай студэнтаў. Без правільнай арганізацыі ўліку паспяховасці студэнтаў немагчыма рацыянальна арганізаваць навучальную работу.

Склаўшаяся сістэма ўліку і ацэнкі ведаў студэнтаў не можа быць прызнана цалкам дасканалай. Аб гэтым сведчаць дыскусіі ў педагагічным друку. Эфектыўнасць уліку ведаў студэнтаў нават зніжаецца, таму што выкладчыкі па-рознаму ўяўляюць сабе яго асноўныя функцыі і правілы. Гэта прадвызначае розны падыход да ўліку, прымяненне розных методык, якія абмяжоўваюць выкарыстанне закладзеных ва ўліку адукацыйных, выхаваўчых і развіццёвых магчымасцей.

Якія ж асноўныя функцыі ўліку? Важнейшай з іх з'яўляецца адукацыйная. Сутнасць яе ва ўдасканаленні методыкі праверкі ведаў, уменняў і навыкаў, іх сістэматызацыі, у павышэнні ўзроўню адукацыйнасці, у развіцці культуры навучальнай працы студэнтаў, іх пазнавальных інтарэсаў.

Другая функцыя — кантралюючая. Яна дазваляе сачыць за ходам і вынікам вучэбнай дзейнасці студэнтаў. Гэта функцыя патрабуе кантролю ў трох накірунках: з боку выкладчыка, узаемнага кантролю студэнтаў і самакантролю.

Рзавіццёвая функцыя ўліку ведаў праяўляецца ў тым, што пад яго ўплывам удасканальваюцца ўвага, памяць, мысленне, інтарэсы, стымулюецца пазнавальная актыўнасць студэнтаў.

Мэта арганізуючай функцыі — стымуляванне акуратнага наведвання семінараў і практычных заняткаў. Улік фарміруе ўзаемаадносіны ў студэнцкім калектыве.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ

І, нарэшце, функцыя — выхаваўчая. Улік ведаў дапамагае выхоўваць у студэнтаў адказнасць за сваю вучэбную працу, за дысцыпліну працы.

Патрабаванні да ўліку — сістэматычнасць, індывідуальнасць, дыферэнцыраванасць, мэтанакіраванасць, аб'ектыўнасць.

Адзінства патрабаванняў адзначае, што адзін і той жа ўзровень ведаў павінен ацэньвацца рознымі выкладчыкамі аднолькава.

Асноўныя віды ўліку ведаў, уменняў і навыкаў — гэта бягучы, тэматычны, выніковы. Першыя два віды адносяцца да ўліку самастойнай працы студэнта на працягу семестра.

Важнейшая роля ў падрыхтоўцы высокакваліфікаваных спецыялістаў павінна належыць сістэматычнаму ўліку — бягучаму і тэматычнаму.

З усіх відаў уліку ведаў найбольш цяжкімі для студэнтаў з'яўляюцца іспыты і залікі, якія падводзяць вынікі працы студэнтаў над тэарэтычнымі і практычнымі курсамі за паўгоддзе ці навучальны год. Асноўнае іх прызначэнне — не толькі кантроль, а і ажыццяўленне адукацыйных і выхаваўчых функцый. У ходзе падрыхтоўкі да іспытаў ці залікаў студэнты, паўтараючы вучэбны матэрыял па пэўнаму прадмету, сістэматызуюць, часам па-новаму асэнсоўваюць, абагульняюць і засвойваюць яго як адзінае цэлае.

Агафонава Н.А.,
выкладчык

КІНАМАСТАЦТВА Ў СІСТЭМЕ КУЛЬТУРАЛАГІЧНЫХ ВЕДАЎ

Кіно разам з іншымі экраннымі відамі мастацтва займае ў сучаснай культуры становішча лідэра. Аўдыёвізуальны характар інфармацыі, агульнадаступнасць, усепранікальнасць, лёгкасць тыражавання забяспечваюць яму вялікую па маштабах аўдыторыю і самыя разнастайныя сферы выкарыстання, у тым ліку і ў працэсе пазнання.

Экранная культура адлюстроўвае новы, электронны сінкрэтызм, узровень усеагульнага сінтэзу. Гэтая якаснасць абумоўлівае яе інтэртэкстуальнасць, г.зн. спалучэнне разнастайных, разнаякасных вобразных сістэм — ад дакладна фатаграфічных да ўласна крэатыўных.

Сінтэтычная прырода кіно дае арыгінальныя магчымасці "кансервацыі" практычна ўсіх аб'ектаў мастацкай культуры: тэатральных спектакляў і архітэктурных помнікаў, твораў музыкі, жывапісу, літаратуры і, нарэшце, уласных кінематаграфічных твораў. Прычым літаральнае іх фільмапрадуцыраванне (у адпаведнасці з чыста прыкладнымі задачамі) не распаўсюджана. Тут мае месца, як мінімум, іх экранная адаптацыя, а ў лепшых выпадках — стварэнне новай мастацкай субстанцыі. Канкрэтныя прыклады — мноства добра вядомых навукова-папулярных, дакументальных, ігравых стужак аб дзеячах мастацкай культуры, а таксама — фільмы-экранізацыі (у тым ліку анімацыйныя), фільмы-спектаклі (драматычныя, оперныя, балетныя і т.д.). Падобныя кінакарціны адлюстроўваюць традыцыйна паважлівыя ўзаемадачыненні мастацтваў, калі той ці іншы твор уводзіцца ў тканіну фільма так, што захоўвае сваю мастацкую аўтаномію.

Разам з тым існуе больш рухомы, неўсталяваны, нават "дзёрзкі" падыход, калі традыцыйная культура выкарыстоўваецца кінематографам у якасці парадыйнага прадмета. Такі тып дэмакратызаваных зносін з мастацтвам склаў сутнасць авангарда і з'явіўся вынікам агульнага духоўнага і сацыякультурнага працэсу.

Кіно перажыло два мадэрнісцкіх выбухі:

- перыяд класічнага авангарда (20-я гг. XX ст.);

- перыяд постмадэрнізму (канец 70-х — сярэдзіна 80-х гг.).

У 20-я гг. рэжысёры імкнуліся стварыць такую мастацкую тэорыю, якая б адпавядала ідэі "чыстага кіно", г.зн. такога кіно, якое не запазычвае традыцыйных выяўленчых, літаратурных, тэатральных сродкаў. Кіно быццам бы адасаблівалася ў агульным свеце мастацкай культуры.

РЕПОЗИТОРИЙ БГУКИ